

Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 123 af 15. maj 2006 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (Alm. del – spm. 123).

Spørgsmål nr. 123:

Ministeren bedes redegøre for indholdet af rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen, og hvilke tiltag ministeren og arbejdsmarkedsstyrelsen vil tage for at rette op på de forhold, der kritiseres i beretningen.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

Maj 2006

Vores sag

05-74-109

Svar:

Rigsrevisionen offentliggjorde sin beretning om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen den 19. april 2006.

Jeg er blevet bedt om at redegøre for indholdet i Rigsrevisionens beretning, og hvordan vi vil rette op på de forhold, som Rigsrevisionen kritiserer i deres beretning om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen. Jeg kan i øvrigt henvise til mit brev af 19. april 2006 til Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, hvor jeg kort har redegjort for indholdet i beretningen og mine umiddelbare bemærkninger hertil.

Indledningsvist vil jeg gerne understrege, at Rigsrevisionens beretning ikke peger i retning af, at andre aktører gør et dårligt stykke arbejde. Beskæftigelsesministeriets analyser tyder derimod på, at de andre aktører gør det godt, og undersøgelser viser også, at de ledige er glade og tilfredse med deres forløb hos andre aktører.

Jeg vil gerne medgive, at der har været nogle indkøringsvanskeligheder - især i begyndelsen. Brugen af andre aktører i det omfang, som vi sammen med RV, Kristelig Folkeparti, S og DF lagde op til med arbejdsmarkedsreformen Flere i Arbejde, var en nyskabelse.

AF-regionerne fik derfor et stort råderum med hensyn til inddragelsen af andre aktører - og set i bakspejlet måske for stort - men der skulle opbygges et marked og høstes nogle erfaringer.

Dette var også baggrunden for, at ministeriet i efteråret 2004 fik lavet en landsdækkende evaluering af brugen af andre aktører. Som en opfølgning på evalueringen lancerede jeg i juli 2005 en ny handlingsplan for en forbedret brug af andre aktører, som vil bidrage til:

1. at inddragelsen af andre aktører fremover bliver langt mere målrettet,
2. at andre aktører kun bliver betalt for deres resultater,
3. at andre aktørers resultater kommer frem i lyset, og
4. at tilsynet med andre aktører skærpes.

Rigsrevisionen har undersøgt perioden fra opstarten i 2003 og frem til oktober 2005. Men allerede i juli 2005 tog jeg initiativ til en markant stramning af AF's brug af andre aktører.

Alt i alt er jeg således ikke overrasket over de konklusioner, som Rigsrevisionen er nået frem til i deres undersøgelse. Et langt stykke af vejen ligger mange af Rigsrevisionens konklusioner på linie med de konklusioner, som vi selv drog på baggrund af den evaluering, som vi fik lavet i 2004. Og som vi handlede på baggrund af. Derfor mener jeg også, at der i vidt omfang allerede er taget hånd om Rigsrevisionens kritik.

Jeg må konstatere, at markedet for andre aktører ikke har fungeret godt nok i starten. Det er også grunden til, at regeringen allerede sidste år lancerede handlingsplanen for brugen af andre aktører. Med handlingsplanen har vi taget initiativ til en lang række ændringer i den måde, som andre aktører inddrages i beskæftigelsesindsatsen på. Ændringer, der efter min opfattelse vil gøre markedet mere gennemsigtigt og velfungerende.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at Arbejdsmarkedsstyrelsen - som en service over for de kommende jobcentre - vil gennemføre landsdækkende rammeudbud med henblik på at indgå rammeaftaler med aktørerne, som efterfølgende vil blive stillet til rådighed for jobcentrene. At der fremover indgås aftaler med aktørerne på landsplan, vil skabe større gennemsigthed og ensartethed.

Det er min vurdering, at de initiativer, der følger af min handlingsplan fra 2005 og nye kommende landsdækkende rammeaftaler, vil medvirke til at skabe et mere gennemskueligt og bedre marked for inddragelsen af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen fremover.

Redegørelse for beretningen og iværksatte initiativer

Som det fremgår af beretningen, er det Rigsrevisionens samlede vurdering, at Beskæftigelsesministeriets og AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen i for høj grad har fået karakter af en generel ordning. Rigsrevisionen har baseret deres vurdering på, at

- AF har ikke tilstrækkeligt målrettet inddraget andre aktører i beskæftigelsesindsatsen for *særlige* målgrupper af ledige.
- AF har ikke givet andre aktører et tilstrækkeligt stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job så hurtigt og direkte som muligt.
- AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats er på centrale områder ikke tilfredsstillende. AF opgør ikke, i hvilket omfang aktørerne får de ledige i ordinært job.

Jeg vil nedenfor gennemgå de tre punkter hver for sig og redegøre for, hvilke initiativer, der allerede er iværksat som følge af den handlingsplan, jeg lancerede i juli 2005:

Ad 1. Målgrupper:

Rigsrevisionen har i deres undersøgelse konstateret, at *AF ikke tilstrækkeligt målrettet har inddraget andre aktører i beskæftigelsesindsatsen for særlige målgrupper af ledige.*

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at der i nogle tilfælde er lagt for brede målgrupper ud til andre aktører.

Det blev overladt til de regionale arbejdsmarkedsråd at vurdere, hvor det arbejdsmarkedspolitisk gav bedst mening at bruge andre aktører i indsatsen i netop deres region. Det er korrekt - der har været eksempler på AF-regioner, hvor fokus for inddragelsen i højere grad har været på volumen og på at aflaste AF selv, end at bruge andre aktører dér, hvor de kan gøre en forskel over for de ledige.

Derfor indskærpede jeg som led i handlingsplanen fra juli 2005, at der skal ske en yderligere tilpasning og målretning af brugen af andre aktører.

Vi skal bruge andre aktører dér, hvor de gør en forskel og ikke spilde penge på at gennemføre rutineopgaver, som ligeså godt kan ligge hos AF. Derfor afskar vi AF fra fremover at lægge minimumskontaktforløb ud til andre aktører. Ligesom det blev præciseret, at AF kun skal henvise ledige til andre aktører inden for de første 6 måneder af ledighedsforløbet, når der er behov for en særlig indsats tidligt i ledighedsforløbet.

Herudover skal der i alle nye udbud, som gennemføres efter handlingsplanen, være en beskrivelse af målgruppens beskæftigelsesmæssige situation, herunder de særlige forhold, der vanskeliggør gruppens arbejdsmarkedstilknnytning. Fx dagpengemodtagere fra 30 år og frem med forhøjet risiko for langvarig ledighed eller ældre ledige (over 50 år) med ensidig erhvervs erfaring.

Afgørende for, om der er tale om en særlig målgruppe er, at der er en arbejdsmarkedspolitisk begrundelse for at inddrage andre aktører. Dvs. at det skal kunne begrundes, hvorfor netop indsatsen for disse personer lægges ud til andre aktører – hvad det er for en fælles barriere, de har i forhold til at komme i arbejde.

Et konkret eksempel, som Rigsrevisionen nævner, er AF-region Bornholm, der i en periode har lagt alle ledige mellem 30 og 60 år ud til andre aktører uden at skele til, om de havde særlige behov.

Jeg kan oplyse, at regionen for længst har rettet op på disse forhold, og i dag lever regionen fuldt op til handlingsplanens krav om, at der skal være en arbejdsmarkedspolitisk begrundelse for inddragelsen af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen.

Jeg vil imidlertid gerne understrege, at dét, at en målgruppe omfatter mange ledige, ikke er ensbetydende med, at målgruppen ikke er særlig. Ligesom det heller ikke er statisk, hvad der kan anses som en særlig målgruppe. Vi skal løbende tilpasse og målrette brugen af andre aktører i forhold til udviklingen

på arbejdsmarkedet og de arbejdsmarkedspolitiske udfordringer, som vi står overfor.

Ad 2. Andre aktørers incitament til at få de ledige i job:

Rigsrevisionens anden hovedkonklusion er, *at AF ikke har givet andre aktører et tilstrækkeligt stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job så hurtigt og direkte som muligt.*

Det fremgår af Rigsrevisionens undersøgelse, at AF altid betaler aktørerne bonus, hvis de ledige kommer i ordinært job, men at aktørerne i mange tilfælde også modtager resultatafhængig betaling for andre resultater, fx hvis den ledige påbegynder en ordinær uddannelse eller et voksenlærlinge forløb.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at man nøje bør overveje, hvilke resultater man belønner andre aktører for at opnå, og at ordinær beskæftigelse som alt-overvejende hovedregel er det resultat, der skal udløse bonus.

Men for mange ledige - fx unge uden en kompetencegivende uddannelse - kan uddannelse være den rigtige vej til et varigt ordinært job. Ordinær uddannelse bør derfor også kunne udløse bonus til andre aktører. På samme måde kan job med løntilskud eller en plads som voksenlærling være et afgørende skridt på vejen til ustøttet beskæftigelse.

Som led i min handlingsplan blev der i efteråret 2005 præsenteret en ny fælles betalingsmodel, som skal bruges i alle nye udbud, når andre aktører skal inddrages i beskæftigelsesindsatsen.

Med betalingsmodellen vil vi alene belønne andre aktører, når de får de ledige i ordinær beskæftigelse, bliver voksenlærlinge, kommer i ordinær uddannelse eller i et privat løntilskudsjob. Fremover skal den resultatafhængige betaling til andre aktører udgøre 75 pct. af den samlede betaling. For ordinær beskæftigelse, voksenlærlinge og ordinær uddannelse betales fuld bonus, mens der for privat løntilskud betales halv bonus.

Den fælles betalingsmodel sikrer, at andre aktører fremover vil have et stærkt incitament til at søge at opnå resultater med de ledige.

Ad 3. AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats:

Rigsrevisionens tredje hovedkonklusion er, *at AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats på centrale områder er ikke tilfredsstillende. AF opgør ikke, i hvilket omfang aktørerne får de ledige i ordinært job.*

Rigsrevisionens vurdering heraf er hovedsageligt baseret på, at de i deres undersøgelse er nået frem til, at AF ikke har fulgt op på om andre aktører rettidigt har holdt kontaktsamtaler med de ledige, som de skal efter loven, og at AF ikke særskilt opgør, om bonus er opnået via ordinært job eller andre resultater, som udløser bonus, fx ordinær uddannelse.

Hertil skal jeg indledningsvist bemærke, at der i hele perioden har været stillet krav til AF om, at aktørernes resultater og effekter skal dokumenteres.

Men jeg har desværre måtte konstatere, at AF's opfølgning på aktørernes effekter - især i starten - ikke har været tilstrækkelig og har været meget uensartet. Der er anvendt meget forskellige metoder – og ikke alle har været lige gode.

Det var også derfor, at jeg allerede sidste år - som led i handlingsplanen – tog initiativ til, at alle aktører skal måles og sammenlignes på en ensartet måde. Fra 2007 vil man på www.jobindsats.dk kunne sammenligne bl.a. effekterne af de enkelte aktørers indsats.

For yderligere at sikre, at vi også får dét, vi betaler for, og for at de ledige får den indsats, de skal have, er et af initiativerne i min handlingsplan fra 2005 også at tilvejebringe en skærpet tilsynsmodel for brugen af andre aktører.

Tilsynsmodellen skal være klar til brug for de nye jobcentre 1. januar 2007 og skal sikre et systematisk tilsyn og opfølgning med brugen af andre aktører på alle niveauer – i jobcentret, regionalt og centralt.

Endelig har jeg bedt Arbejdsmarkedsstyrelsen om straks i 2006 at skærpe tilsynet med, om de ledige får de rettigheder, som de har krav på efter loven, herunder særligt at følge op på om andre aktører rettidigt har holdt kontaktsamtaler med de ledige, som de skal efter loven.

Jeg vil gerne i den forbindelse understrege, at Rigsrevisionens undersøgelse viser, at AF fra begyndelsen har fulgt op på, om de ledige får deres aktiveringstilbud til tiden, når de er hos en anden aktør. Rigsrevisionen konstaterer heller ikke, at AF ikke har reageret med konsekvens. Derimod viser oplysninger fra AF-regionerne til Arbejdsmarkedsstyrelsen, at AF tager fat i aktører, som ikke ”leverer varen” inden for lovens rammer, og der er flere eksempler på, at AF har afbrudt samarbejdet med aktørerne.

Vi må for alt i verden undgå, at ledige hos andre aktører bliver usikre på, om aktørerne overholder minimumskravene i loven. Det er derfor indskærpet over for AF, at der fortsat skal reageres med konsekvens.